

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 3. Quinam libri, tam ex veteri quàm ex novo Testamento, sint in
canone Ecclesiæ Catholicæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

Esdra, qui erat propheta, & à Deo ad reparandam scripturam suscitatus, atque in eadem illa scriptura versatissimus, ut significatur lib. 1. Esdræ, cap. 7. non prætermisisset illos, cum canonem suum conderet, si tunc temporis jam existissent.

2. Post Esdræ tempora, libri illi quamvis in pretio fuerint apud Hebræos, ab eis tamen in librorum divinorum canonem non fuerunt relati, quia apud eos Prophetarum successio incerta fuit post mortem Artaxerxis, hoc est, quia apud eos incertum fuit, utrum post mortem Artaxerxis fuerint aliqui homines ad scribendum inspirati, adeoque utrum præfati libri qui post Artaxerxis tempora fuerunt conscripti, ex inspiratione divina conscripti fuerint. Hanc rationem suggerit Josephus, lib. 1. contra Appionem num. 29. ubi ita loquitur: *Ab Artaxerxe verò usque ad nostrum tempus singula quidem conscripta, non tamen priori simili fide sunt habita, eà quod non fuerit certa successio Prophetarum.*

Quæres 6. Utrum præfati libri Tobie, Judith, &c. ut sacri & divini recepti fuerint ab Hellenistis?

Resp. Hac de re duplex est sententia. Prima docet præfatos libros ut sacros & divinos receptos esse ab Hellenistis, hoc est, à Judæis qui græca utebantur lingua, licet ut tales non recipere ab Hebræis, hoc est à Judæis, qui hebraica lingua utebantur. Secunda verò sententia negat. Hanc sententiam priori facile anteponimus.

Ratio est, quia 1. Prophetarum & hominum à Deo inspiratorum post Artaxerxis tempora successio non magis certa fuit apud Hellenistas, quam apud Hebræos. 2. Hellenistæ non minus religiosi fuerunt, nec minori reverentia Esdrinorum canonem prosecuti sunt, quam Hebræi, qui tamen pro sua in canonem ab Esdra confectum reverentia, nihil ei addere, aut ex eo demere unquam ausi sunt, parati potius tormenta qualibet pati, & mori, quam alterutrum attentare, teste Josepho lib. 1. contra Appionem num. 29. & 30. *Tanto, inquit, secula jam præterito, hoc est, libris sacris quos Moyses, & alii deinceps homines divino spiritu afflati usque ad Artaxerxis mortem conscribere, & ex quibus Esdras canonem suum composuit, neque adicere quidquam aliquis, nec auferre, nec transformare presumpsit. Omnibus enim insertum est mox ex prima generatione Judæis, hæc divina dogmata nominare, & in his uique permanere: & propter ea, si oporteat, libenter mori, &c.* 3. Hebræi habuerunt apud se synagogam magnam, cujus erat, ut docent ipsimet prioris sententiæ defensores, controversias de librorum divinitate exortas dirimere; adeoque prius apud Hebræos præfati libri ut sacri & divini recipiendi fuerint & in canonem referendi, quam ut canonici recipere, aut etiam possent recipi ab Hellenistis.

Dices. Præfati libri partim græcè primùm conscripti, partim chaldæo vel hebræo in græcum sermonem conversi, versioni lxx. Interpretum, qua utebantur Hellenistæ, inserti fuerunt. Resp. Esto. Sed quid inde? Certè in nostro canonicarum scripturarum codice habemus orationem Manasses regis Juda, cum libris tertio & quarto Esdræ, nec tamen idcirco sunt scriptura canonica, sed à nobis ut apocrypha rejiciuntur.

Dices. Præfati libri legebantur in synagogis Hellenistarum. Resp. Si legebantur, non ut sacri & divini, sed ut pii, & ad animarum edificationem idonei legebantur. Unde enim Hellenistæ potius habere potuerunt, quam Hebræi, libros illos ut sacros & divinos recipiendos esse? Quare S. Hieronymus, cum in præfationibus in libros Tobie & Judith ait eos ab Hebræis inter Hagiographa recenseri, non addit etiam ut sacro divinos receptos esse, & lectos ab Hellenistis? Denique Hellenistarum & Hebræorum unus & idem fuit canon: quis enim Hellenistarum canonem ab Hebræorum canone distinxit unquam? Ergo apud Hellenistas non plures libri ut canonici suscepti & lecti sunt, quam apud Hebræos.

Dices. Præfatos libros Ecclesia accepit ab Hellenistis. Simonnet Theol. Tom. II.

nistis. Resp. Esto. Dico, esto: nam quare Ecclesia dicitur libros illos ab Hellenistis potius quam ab Hebræis accepisse; cum non solum Hellenistæ, sed etiam Hebræi eos apud se habuerint, etiam græco sermone editos? Sed esto: at saltem Ecclesia libros illos ab Hellenistis accepit tantum ut hagiographos, ab Apostolis verò ut sacros & divinos. Et verò etiam supposito, quod præfati libri ut sacri & divini suscepti fuerint ab Hellenistis, ad hoc ut Ecclesia libros illos velut sacros & divinos prudenter susciperet, opus habuit Apostolorum autoritate: ad hoc enim sufficere non poterat autoritas Hellenistarum, libros illos velut sacros & divinos suscipientium, contradicentibus Hebræis, & libros illos solum ut hagiographos suscipientibus.

ARTICULUS III.

Quinam libri, tam ex veteri quam ex novo Testamento, sint in canone Ecclesiæ Catholicæ.

RESPONSIO I.

IN Canone Ecclesiæ, 1. sunt ex Testamento veteri quinque libri Moysi, idest, Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium; Josue, Judicum, Ruth, quatuor Regum, duo Paralipomenon, Esdræ primus & secundus, qui dicitur Nehemias; Tobias, Judith, Esther, Job, Psalterium Davidicum 150. Psalmorum, Parabola, Ecclesiastes, Canticum Canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Hieremias cum Baruch, Ezechias, Daniel, duodecim Prophetæ minores, idest, Osee, Joel, Amos, Abdias, Jonas, Michæas, Naum, Abacuc, Sophonias, Aggaeus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorum primus & secundus.

2. Sunt etiam ex novo Testamento quatuor Evangelia secundum Matthæum, Marcum, Lucam, & Joannem, Actus Apostolorum à Luca Evangelista conscripti; quatuordecim Epistolæ Pauli Apostoli, ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippenses, ad Colossenses; duæ ad Thessalonicenses, duæ ad Timotheum; ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos; Petri Apostoli duæ; Joannis Apostoli tres; Jacobi Apostoli una, Judæ Apostoli una, & Apocalypsis Joannis Apostoli.

Ita Synodus Tridentina, quæ huic sacrorum librorum catalogo hæc verba subjicit: *Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata latina editione habentur, pro sacris & canonicis non susceperit anathema sit.*

Quæres. Utrum hic librorum sacrorum canon primùm editus sit à Synodo Tridentina?

Resp. Negativè. Nam eundem illum canonem habent sæculo septimo Isidorus Hisp. lib. 6. originum, cap. 1. Sæculo quinto Innocentius I. in epist. ad Exuperium, cap. 7. quod his verbis incipit: *Qui verò libri recipiantur in canone sanctorum scripturarum, breviter annexus ostendit.* Ex quibus colligitur Ecclesiam Romanam canonem hunc semper habuisse; neque enim Innocentius primùm condidit canonem, quem mittit ad Exuperium, sed canonem in Ecclesia sua receptum mittit. Quando autem receptum, nisi ab initio ex traditione apostolica, cum ab initio traditiones Apostolicas omnes habuerit, omneque semper custodierit, & custoditura sit fideliter?

Eodem sæculo quinto eundem canonem habent Augustinus lib. 2. de Doctrina Christiana cap. 8. & Gelasius in Concil. Rom. 70. Episcoporum; quarto denique sæculo Concilium Carthagin. III. cap. 47. Porro quod Ecclesia Africana etiam antea ab initio habuerit, suaderi potest ex Tertulliano & Cypriano, qui libros omnes hoc canone contentos citant ut scripturam divinam, excepto fortasse uno aut altero ex veteri testamento. Sed

Nota. Pro sequentibus articulis. Libri canone nostro comprehensū, in duplici sunt classe: prima est eorum, qui ut sacri & divini semper ab universa Ecclesia recepti fuerunt, unde proto-canonicali nuncupantur: secunda eorum est, quorum divinitas non ita semper explorata fuit in universa Ecclesia, & ita ab aliquibus catholicis aliquando in dubium revocata, aut etiam negata est, unde vocantur Deutero-canonicali.

ARTICULUS IV.

Quinam ex libris veteris Testamenti, canone nostro comprehensū, sint proto-canonicali, quinam verò deutero canonicali.

RESPONSIO I.

Libri proto-canonicali ex veteri Testamento, sunt Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, liber Josue, Judicum, Ruth, Regum libri quatuor, Paralipomenon duo, Esdræ primus & secundus, Job, Psalterium 150. Psalmorum, Proverbia, Ecclesiastes, Canticum Canticorum, Isaias, Hieremias, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores.

Prob. Nam de his libris nulla unquam fuit controversia inter Christianos, sed in universa Ecclesia semper recepti fuerunt ut sacri & divini. Patet 1. ex omnibus Patribus, Conciliis & Pontificibus, qui sacrorum librorum Testamenti veteris catalogum texuerunt, & in eum retulerunt libros omnes modò recensitos: hos etenim in catalogum illum retulerunt secundo sæculo Melito Sardinum episcopus apud Eusebium, lib. 4. histor. Eccles. cap. 26. Tertio Origenes apud eundem Eusebium, lib. 6. histor. Eccles. cap. 18. Quarto, Concilium Laodicenum, Hilarius præf. in lib. Psalmorum num. 15. Gregorius Nazianzenus, in carmine de veris ac genuinis scripturis, Cyrillus Hierosol. cateches. 4. Concilium Carthagenense III. cap. 47. Hieronymus in Prologo Galeato. Quinto, Innocentius I. in epist. ad Exup. cap. ult. Augustinus lib. 2. de Doctrina Christiana cap. 8. Gelasius in Concil. Rom. Septimo, Isidorus Hisp. lib. 6. originum seu etymologiarum cap. 1. Octavo, Damascenus lib. 4. de fide cap. 18. Decimosexto denique Oecumenica Synodus Tridentina. Patet 2. ex eo quod omnes alii Patres tam græci quàm latini, hos libros ut sacros & divinos passim citent in suis operibus.

RESPONSIO II.

Libri deutero-canonicali ex veteri Testamento sunt, Esther, Baruc, Danielis pars, nempe Hymnus trium puerorum, Susannæ historia & historia, draconis, quem Daniel interfecit; Tobias, Judith, Sapientia, Ecclesiasticus, libri Machabæorum duo; primus & secundus.

Prob. Nam horum divinitas non ita fuit semper explorata in universa Ecclesia, ut unanimi omnium fidelium consensu recepta fuerit & credita, sed tandem universalis Ecclesiæ definitione sancita est. Ergo, &c. Prima pars ant. ostenditur, 1. de libro Esther. Nam Melito Sardinensis apud Eusebium illum prætermittit. Item omittit illum Gregorius Nazianzenus, cum hac clausula: *Si quid extra hæc* (hoc est, extra catalogum modò ex veteris testamenti libris concinnatum) *invenitur, inter adulterinos libros numerandum est.* Item Synopsis Athanasiana disertis verbis eum à canonicis scripturis amandat. Item Hieronymus hujus libri capita 11. 12. 13. 14. 15. 16. cum majore parte decimi, saltem ut suspecta habuisse colligi potest ex præfatione & annotationibus in hunc librum.

2. De Baruc: quia apud Hebræos nec legebatur, nec habebatur, ut testatur Hieronymus in præf. in Hieremiam, & idcirco illum in sua veteris testamenti interpretatione prætermittit, ut ibidem refert. Præ-

terea, in librorum sacrorum catalogis, quos Patres, Concilia, & Pontifices olim texuerunt, expressa illius mentio non invenitur, exceptis tribus, Concilii scilicet Laodicensi, Hilarii, & Cyrilli Hierosolymitani, in quibus post Hieremiam Baruc ponitur.

3. De enumeratis Danielis partibus: nam Hieronymus in præfatione in Daniele sic de illo loquitur: *Apud Hebræos nec Susannæ habet historiam, nec hymnum trium puerorum, nec Belis draconisque fabulas: quas nos, quia in toto Orbe disperse sunt, verò anteposito, easque jugulante subiecimus, ne videremur apud imperitos magnam partem voluminis detruncasse.* Quibus verbis aperte significat, se illas Danielis partes ut spurias & supposititias habuisse. Præterea, Julius Africanus in epistola ad Origenem scripta, ut refert Eusebius lib. 6. histor. Eccles. c. 23. assererat historiam Susannæ fictam videri, & alienam à scriptura prophetica. Denique in Synopsi Athan. dicitur, historiam Susannæ contradiçi.

4. De reliquis: nam 1. Melito, Origenes, Concilium Laodicenum, Hilarius, Gregorius Nazianzenus, & Cyrillus Hierosolymitanus non habent illos in suis Catalogis. 2. Synopsis Athanasii eos expressis verbis excludit. 3. Damascenus expressè excludit librum Sapientiæ & Ecclesiastici, reliquorum verò non meminit. 4. Denique libros illos omnes extra Hebræorum canonem esse docet Hieronymus in Prologo Galeato.

Secunda pars ant. patet ex Sessione 4. Synodi Tridentinæ in decreto de canonicis scripturis, in quo libri illi omnes cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata latina editione habentur, inter sacras & canonicas scripturas numerantur, & anathematizantur ii, qui eos pro sacris & canonicis scripturis non susceperint.

Porro libri illi omnes, etiam ante Tridentinam Synodum, magnam semper in Ecclesia habuerunt auctoritatem, ut ostenditur, 1. de libris Sapientiæ, Ecclesiastici, Tobias, Judith, & Machabæorum primo & secundo. Hos enim libros in librorum sacrorum canone collocant Synodus Carthagenens. III. Innocentius I. Augustinus, Gelasius, & Isidorus Hispan. Præterea, à Patribus græcis & latinis citantur ut scriptura divina. Denique Ecclesia Romana eos ut canonicos semper habuit: nam habebat eos in suo canone tempore Innocentii I. Ergo antea semper habuerat; alioqui dicitur sub quo Pontifice, & ex qua occasione cœperit habere.

2. De libro Esther, etiam quoad septem postrema capita, & de libro Danielis, etiam quoad illas partes, quibus contradiçtum est. Nam sic argumentor. Hos libros canonicis scripturis annuerant Concilium Laodicenum, Concilium Carthagenense III. Hilarius, Cyrillus Hierosolymitanus, Innocentius I. Augustinus, Gelasius, Isidorus Hisp. & Damascenus, atque canonicis scripturis annuerant libros illos, quales habebantur in vulgata editione, qua utebatur universa Ecclesia, & quæ græcorum lingua & litteris continebatur, ut testatur Hieronymus in annotatione ad c. 10. libri Esther. Sed liber Esther cum septem postremis capitibus, & liber Danielis cum illis partibus, quibus aliquando contradiçtum est, habebantur in vulgata illa editione, qua utebatur universa Ecclesia, ut de libro Esther expressè asserit Hieronymus in suis annotationibus ad ejus septem postrema capita, & de libro Danielis colligitur ex eodem Hieronymo præfatione in Daniele, ubi ait, se prædictas Danielis partes ausum non esse prætermittere, quia toto Orbe disperse erant, & ne videretur apud imperitos magnam partem voluminis detruncasse. Quare autem hoc, nisi quia partes illæ Danielis legebantur in vulgata editione, quæ terebatur manibus omnium?

Confirm. De utroque libro: nam vulgata illa editio, quæ in tota Ecclesia erat recepta, & græcè *καὶνὴν* dicebatur, teste Hieronymo præfatione in lib. 6. in Isaiam, teste cod. Hieronymo in sua ad Augustinum epistola,